

Okresní úřad Bezdružice

(1845) 1855-1868 (1872)

Inventář

EL NAD č.: 432

AP č.: 423

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archivního fondu.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu.....	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky.....	8
Seznam použitých pramenů a literatury.....	9

Přílohy:

Příloha č. 1 – Seznam použitých zkratk.....	10
Příloha č. 2 – Jména a funkce zaměstnanců okresního úřadu v roce 1855.....	11
Příloha č. 3 – Seznam katastrálních obcí okresu Bezručice v letech 1855-1868.....	12
Příloha č. 4 – Srovnávací tabulka archiválií OÚ Bezručice.....	14
Příloha č. 5 – Plán spisové manipulace 1855-1868.....	16
Inventární seznam.....	18

Úvod

I. Vývoj původce archivního fondu

Původcem archivního fondu byl Okresní úřad Bezručice, který fungoval od 26. května 1855 do 30. srpna 1868.

Po zrušení poddanství v roce 1848 bylo nutné nově vyřešit správní systém, který dosud vykonávaly patrimoniální úřady. Přitom bylo hned na počátku rozhodnuto o oddělení nově vznikající soudní, politické a finanční správy (u posledně jmenované ne zcela důsledně). Základy nové organizace politické správy byly schváleny císařským rozhodnutím ze dne 26. června 1849 č. 295/1849 ř. z. Samotnou organizaci nových politických úřadů v Čechách následně upravil výnos ministerstva vnitřní ze dne 9. srpna 1849 č. 352/1849 ř. z. S účinností od 1. ledna 1850 byly Čechy rozděleny na sedm krajů a 79 politických okresů. Již při tvorbě této první organizace vznikly rozpory mezi českým místodržitelstvím, reprezentovaným místodržitelem Karlem Mecsérym de Tsoór a vídeňským ministerstvem vnitřní v čele s Alexandrem Bachem. Hlavní nesoulad vznikl zejména v navrhovaném a později skutečně realizovaném počtu politických úřadů. Zatímco Mecséry se zasazoval o vyšší počet okresních hejtmanství, Bach se snažil o jejich redukci i za cenu vzniku expozitur. Nemá smysl se na tomto místě rozepisovat o celé složité problematice vzniku nové správy, pouze je zde zájemce možné odkázat na přehledné práce Roubíkovy (viz Seznam pramenů a literatury).

Nakonec tedy s účinností od 1. února 1850 začalo fungovat 79 okresních hejtmanství v rámci 7 krajů. Soudní okres Bezručice se stal, spolu se soudními okresy Planá a Teplá, součástí nově vzniklého hejtmanství v Plané. Okresní hejtmanství v Plané pak náleželo do působnosti krajské vlády v Chebu. Již v roce 1849 žádaly Bezručice o zřízení expozitury okresního hejtmanství. Argumentováno bylo především velkou vzdáleností od Plané a zvláště v zimě velmi obtížnou cestou. Obec dokonce nabízela i vhodné místnosti v tamějším zámku. Tato žádost však byla zamítnuta. Obdobně dopadla též žádost sousedního městečka Úterý, v níž navíc byly důvody Bezručic označeny za vylhané s tím, že se chce tato obec pouze obohatit. O zřízení expozitury se snažila také Teplá, ale i v tomto případě bezvýsledně.

Nové rozdělení země však vydrželo pouhých 5 let. Po obnovení absolutismu v Rakousku bylo toto teprve rok fungující uspořádání země shledáno jako nevyhovující. Již 31. prosince 1851 byly v kabinetním listu (č. 4/1852 ř. z.) obsaženy zásady nové organizace správy. Správní obvody politických úřadů se měly podstatně zmenšit (zejména z důvodu nárůstu činnosti) a první instance správy v sobě měly slučovat různá odvětví státní správy. V oblasti politické správy však měla být zachována vzestupná instancní posloupnost okresní úřad – krajský úřad – místodržitelství. Praktické realizace došel tento kabinetní list nařízením ministerstev vnitřní, spravedlnosti a financí č. 10/1853 ř. z. ze dne 19. ledna 1853, jež stanovovalo zřízení a působnost okresních úřadů (v oblasti politické, soudní, berní a pokladní), a dále krajských úřadů, místodržitelství a vyšších soudních úřadů v rakouských a českých zemích, Haliči, Bukovině, Istrii, Dalmácii, Chorvatsku, Vojvodině a Sedmihradsku. Nové územní rozdělení země České pak bylo vyhlášeno nařízením ministerstev vnitřní, spravedlnosti a financí č. 274/1854 ř. z. ze dne 9. října 1854. Publikováno bylo v roce 1854 dále v zemském věstníku vládním i samostatně (Zevrubný popis rozdělení země království Českého...).

Ke zrušení starých a aktivaci nových úřadů v Čechách došlo až v roce 1855 nařízením ministerstva vnitra č. 56/1855 ř. z. (krajské úřady) a ministerstev vnitra a spravedlnosti č. 57/1855 ř. z. (okresní úřady) s tím, že smíšené okresní úřady měly zahájit svou činnost 26. května 1855, zatímco nově vymezené krajské úřady měly zahájit činnost již 12. května 1855. V Čechách bylo zřízeno 208 smíšených okresních úřadů v čele s okresními představenými a 13 krajských úřadů v čele s krajskými představenými. V nejnižší instanci byla sloučena linie správy politické a soudní a v každém soudním okrese vznikl smíšený okresní úřad. Dočasně tak přestalo platit rozlišení na okresy politické a okresy soudní. Smíšené okresní úřady zajišťovaly agendy politickou, soudní a finanční. Politická agenda kopírovala agendu bývalých okresních hejtmanství, soudní agenda nedoznala žádných závažnějších změn okresních soudů (s výjimkou odebrání agendy policejních přestupků) a v oblasti berní správy vykonávaly smíšené okresní úřady pouze práce při získávání podkladů k vyměrování přímých daní. Označení smíšený okresní úřad není dobové a sloužilo ke zřetelnému vyjádření sloučení politické a justiční správy. Úřední a oficiální název v době vzniku a v průběhu existence zněl Okresní úřad (Bezirksamt). Dosavadní okresní soudy si ponechaly v rámci smíšeného okresního úřadu jistou autonomii, která se mimo jiné projevovala odlišným registraturním systémem.

Okresní úřad začal fungovat 26. května 1855 také v Bezručicích. Do jeho čela byl jmenován okresní přednosta Josef Eduard Wanka (1855-1864, po něm Jan Lameš 1864-1866 a František Frank 1867-1868). Na okresním úřadě bylo dále zaměstnáno celkem 11 osob (jména a funkce v roce 1855 viz příloha č. 2). Sídlem úřadu se stal bezručický zámek, v němž již předtím působil okresní soud. Okresní úřad spravoval území bezručického soudního okresu, který byl v roce 1855 částečně územně zmenšen. Do okresu Stříbro byly přesunuty obce Víchov a Záchlumí, do okresu Město Touškov obce Čbán, Číhaná, Hvozd'any, Pichl (Lípa), Podmokly a Úněšov. Po této úpravě tvořilo bezručický okres 54 katastrálních obcí (viz příloha č. 3), v nichž žilo 13 408 obyvatel (podle stavu k roku 1850).

Do působnosti okresního úřadu patřil dohled nad prováděním zákonů, udržování bezpečnosti, veřejného klidu, pořádku a podpora veřejného blaha prostřednictvím dozoru nad ústavy. Okresní úřad se staral o vyhlásování zákonů a nařízení na území okresu, předkládání návrhů o provádění opatření k odstranění bída, dále o bezpečnost a pořádek. Do jejich kompetence náležela správa nad zřizováním a udržováním veřejných cest a vodních děl, dozorovaly nad sčítáním lidu, vojenskými odvody atd.

Okresní soud v Bezručicích působil v rámci okresního úřadu autonomně. Titulárně byl označován jako c. k. Okresní úřad jakožto soud v Bezručicích (k. k. Bezirksamt als Gericht in Weseritz) a o chod veškeré soudní agendy se staral pověřený okresní adjunkt. Používal odlišný podací deník, ale též odlišné úřední razítko. Jednalo se o kulaté razítko se státním znakem a opisem: K.K.BEZKS.GER.WESERITZ*C.K.OKRES.SOUD v VESERICE.

V roce 1862 byly v Čechách nařízením č. 73/1862 ř. z. ke dni 31. říjnu zrušeny krajské úřady. Jejich působnost byla rozdělena mezi místodržitelství a okresní úřady. Část své agendy vykonávaly v silně okleštěné personální podobě i nadále.

Bližící se zánik smíšených okresních úřadů předznamenala ústava z 21. prosince 1867 (čl. 3 a 14), po které již nebylo nadále možné spojení soudní a politické správy. Jednání o nové podobě územního členění země se však vedla již déle a první návrh na nové rozdělení byl předložen zemskému sněmu 9. prosince 1865. Tím se tento návrh dostal do povědomí širší veřejnosti a vzápětí následoval příval několika set petic (většinou bezúspěšných). Pozadu

nezůstaly ani Bezdržice. Již 16. prosince 1865 sepsal Okresní výbor v Bezdržicích žádost, v níž zdůvodňoval, proč nechce být připojen k Teplé a neúspěšně se dožadoval ponechat sídlo úřadu v Bezdržicích.

Nová organizace politické správy v Předlitavsku byla provedena zákonem č. 44/1868 ř. z. ze dne 19. května 1868, na který navazovalo nařízení ministerstva vnitra č. 101/1868 ř. z. Tímto nařízením byly Čechy rozděleny mezi 89 okresních hejtmanství. Nové úřady zahájily svou činnost 31. srpna 1868. Soudní okresy Bezdržice a Teplá se staly součástí nově vzniklého Okresního hejtmanství Teplá.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Ještě předtím, než se materiál archivního fondu OÚ Bezdržice ocitl v péči Státního okresního archivu Tachov, byl jako součást archivního fondu OÚ Teplá uložen v expozituře archivu ministerstva vnitra v Liberci (do roku 1949). Odtud došlo k jeho předání do tehdejšího krajského archivního depozitáře v Lokti a v roce 1953 převozu do Státního archivu v Kadani, kde k němu byl v roce 1958 vypracován inventář s názvem Okresní úřad Teplá. V rámci tohoto inventáře byly ponechány také písemnosti vzniklé z činnosti OÚ Bezdržice. V roce 1966 byl pak celý fond OÚ Teplá předán do Okresního archivu v Karlových Varech (číslo přírůstku 820/1966). V letech 1974-1977 zde byla provedena reinventarizace celého fondu, stávající inventář byl zrušen a archiválie byly rozděleny podle původců, přičemž veškeré písemnosti vzešlé z činnosti OÚ Bezdržice delimitoval OA Karlovy Vary do OA Tachov se sídlem ve Stříbře. Stalo se tak ve dvou etapách, kdy 10. prosince 1974 (číslo přírůstku 148) přijal tachovský okresní archiv 7 balíků písemností s metrází 1,5 bm z let 1850-1868 a 21. listopadu 1975 (číslo přírůstku 158) 1 balík s metrází 0,2 bm s datací 1804-1876. Pro porovnání stavu s rokem 1958 vytvořili zpracovatelé konkordanční tabulku (viz příloha č. 4) zohledňující skutečný stav současného fondu.

S odkazem na delimitace byl v OA Tachov se sídlem ve Stříbře založen evidenční list JAF číslo 432 s názvem Okresní úřad Bezdržice, který obsahoval 8 balíků o celkovém rozsahu 1,5 bm z let 1804-1876. Metráž přírůstku z roku 1975 nebyla na EL JAF zanesena. Na témže EL JAF se v rubrice „Záznamy o skartaci“ objevují tři ručně psané poznámky (29. 5. 1956-OA-62/1953-S; 22. 5. 1974-OA-44/75-S; 15. 11. 1976-OA-144/76-J), ze kterých vyplývá, že jak ve Státním archivu v Kadani, tak v OA Karlovy Vary a OA Tachov došlo ke třem zásahům do archivního materiálu. Vzhledem k tomu, že o provedených skartacích se dochoval pouze záznam na EL JAF, nelze určit v jakém rozsahu byly skartace provedeny a jaký materiál (pokud vůbec) byl z fondu vyřazen.

Při revizi archivních fondů 3. listopadu 1999 byl fond OÚ Bezdržice uložen do 10 kرتونů, přičemž se snížila jeho metráž z původních 1,5 bm na 1,2 bm.

Dne 25. dubna 2000 zakoupil SOkA Tachov od antikvariátu EMI Plzeň (mimo jiné) jeden ohlašovací list OÚ Bezdržice z roku 1862. Tento list byl vložen do uvedeného archivního fondu a zapsán pod číslem přírůstku 11/2000.

Přestože se ve fondu nedochovaly žádné registraturní pomůcky, je evidentní, že se původce řídil spisovým řádem (viz příloha č. 5). Podle registraturního plánu byly jednotlivé spisy ukládány do 13ti oddělení (zpravidla nesoucích římské číslo, ovšem v případě Bezdržic byla tato oddělení značena výhradně čísly arabskými). V rámci těchto oddělení byly spisy rozdělovány ještě detailněji tím, že za původní číselný znak přibýlo

lomítko či rozdělovník a za ně bylo zaznamenáno další číslo podle příslušného pododdělení. V případě, že vyvstala potřeba takto manipulované spisy dělit ještě dále, přibýlo za číselnou kombinaci další lomítko následované číslem konkrétního spisu. Uvnitř takto uspořádaných oddělení existovala zejména abecední hierarchie a pro orientaci ve spisech bylo nutné vést elenchy a indexy. Systém přidělování spisových znaků v hlavních skupinách na bezdružickém okresním úřadu byl rozvolněný, a proto nedocházelo k důslednému dodržování číselných kombinací dle užívaného spisového plánu. Zato byly jednotlivé spisy děleny ještě detailněji v rámci zvolené podskupiny (patrně ze subjektivních důvodů jednotlivých úředníků, neboť ve spisech se nepodařilo prokázat systém).

Na jednom z dochovaných spisů (inv. č. 64) se objevuje potvrzení toho, že ve spisovných okresních úřadů docházelo také ke skartacím. Na zadní straně uvedeného spisu z roku 1868 j dokládá ručně psaná poznámka „Scartirt am 18. Mai 1872“ s nečitelným podpisem. Byť je zjevné, že materiál nebyl vyskartován tak, jak pisatel této poznámky předpokládal, a že skartace tak byla provedena po ukončení činnosti OÚ Bezručice jeho pokračovatelem (OÚ Teplá), rozhodli se zpracovatelé ponechat tento spis v rámci archivního fondu, protože na jeho vzniku se podílel jenom původce.

S přihlédnutím k okolnosti, že při inventarizaci provedené v Kadani v roce 1958 obsahoval fond OÚ Bezručice v podstatě totožný spisový materiál jako při jeho současném pořádání (viz příloha č. 4), lze odvodit, že ke ztrátám značného množství dokumentů došlo ještě před jeho převzetím do státní archivní péče. Nesrovnalosti a chybějící archiválie mezi inventarizacemi v letech 1958 a 2010 nelze spolehlivě vysvětlit, neboť kromě strohých, nepřesných a neúplných informací evidovaných na listech JAF neexistují předávací protokoly mezi jednotlivými archivy.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Při pořádacích pracích v archivním fondu OÚ Bezručice došlo ke korekci časového rozsahu, metráže a počtu evidenčních jednotek tohoto archivního fondu.

Při inventarizaci archivního materiálu byly identifikovány rovněž archiválie celkem tří dalších původců – Okresního úřadu Planá, Okresního úřadu Teplá a Velkostatku Bezručice:

- v prvním případě šlo o složku archiválií se signaturami 5/19/1-15 (provoz, režie a údržba lokalie v Šipíně) z let (1846) 1850-1855, respektive 7/50/15 (likvidace pohledávky lékařů za léčbu herberkyně E. Haschkové) z roku 1854 o celkové metráži 0,04 bm;
- ve druhém případě se jednalo o složku se signaturami 5/1 (církvní záležitosti), 7/13 (zdravotnictví), 9/21 (stavební věci), 11/28 (povolování živností) a 12/12-17 (finance) s celkovou datací (1848) 1855-1867 a metráží 0,06 bm;
- ve třetím případě byly identifikovány individuální výkazy o kontribucích a reparticích a stavovské obligace z let 1799-1823 o celkové metráži 0,08 bm, vše vzniklé z činnosti správy velkostatku v Bezručicích.

Písemnosti plánskému původce byly začleněny do archivního fondu OÚ Planá EL NAD č. 191. Vzhledem k tomu, že archivní fondy OÚ Teplá EL NAD č. 5, respektive Vs Bezručice EL NAD č. 20161 se nacházejí ve Státním okresním archivu Karlovy Vary, respektive ve Státním oblastním archivu v Plzni, byly tyto písemnosti delimitovány do SOkA

Karlovy Vary a 5. oddělení SOA v Plzni (delimitační protokol č. j.: SOAP/090-0418/2011 z 13. 9. 2011, respektive č. j.: SOAP/090-0419/2011 z 13. 9. 2011).

Materiál archivního fondu OÚ Bezručice pochází z let (1845) 1855-1868 (1872). Jedná se o 11 kartonů o celkové metrži 1,32 bm. Výrazná změna metrže (s přihlédnutím k množství delimitovaného materiálu) je způsobena uložením archiválií do nových archivních obalů.

Při pořádání a zpracování archivního materiálu vycházeli zpracovatelé z ukládacího schématu původce. Všechny písemnosti byly rozčleněny do 13ti hlavních skupin (chybí skupiny 2 a 8) a v rámci těchto podle číselné kombinace signatur, popř. ještě chronologicky. Na části spisů se signatury, respektive příslušná číselná kombinace, nevyskytovaly, což znamenalo, že muselo dojít k jejich přesné identifikaci a zařazení na předpokládané místo. Výjimku z předchozího pravidla představuje hlavní skupina 9 (stavební a požární záležitosti), kde, s přihlédnutím k absenci jakýchkoliv registraturních pomůcek, zvolili zpracovatelé vlastní, odlišné kritérium. Spisy byly seřazeny podle místa vzniku abecedně a dále podle čísel popisných jednotlivých nemovitostí. Inventární čísla byla v rámci této skupiny přiřazena ke každé složce týkající se jedné obce. V případě existence stavebních plánů je na tyto upozorněno v závorce. Na původní signatury je však odkázáno v inventárním seznamu i v tomto případě.

V archivním fondu OÚ Bezručice se nachází také písemnosti, které byly založeny ještě před ustavením okresního úřadu v roce 1855. V inventárním seznamu na ně zpracovatelé upozornili ve formě prior. Jde o inv. č. 2-8, 10 (obecní záležitosti); 11 (domovské právo); 12 (vystěhování do USA); 19 (sňatky); 30, 43, 45, 47, 57, 58 (stavební záležitosti); 65 (aleje a stromořadí) a 66 (stavba silnic). Veškerá tato úřední agenda byla vyřizována v delším časovém horizontu a dokončena byla teprve OÚ Bezručice. V archivním fondu bylo ponecháno rovněž jedno posteriorum inv. č. 64 (oběžník týkající se podpor a sbírek). Posteriorum je však pouze údaj o skartaci, spis samotný náleží do fondu OÚ Bezručice. Přestože se jedná o skartovaný spis, jehož skartaci vyřizoval OÚ Teplá, rozhodli se ho zpracovatelé ponechat v rámci archivního fondu OÚ Bezručice. Nadto jde o jednotlivinu, jejíž delimitace by zásadně neovlivnila strukturu mateřského fondu a je tudíž bezpředmětná, dokládá však skutečnost, že ve spisovných okresních úřadů docházelo k plánovaným a řádným skartacím.

Archiválie dochované v archivním fondu OÚ Bezručice mapují celé období jeho činnosti. Je ovšem zřejmé, že všechny úřední knihy, registraturní pomůcky a většina spisů byla zničena či ztracena ještě předtím, než se dostala do péče archivů. Fond obsahuje několik tématických skupin písemnosti, přičemž žádnou z nich nelze z hlediska dochovanosti považovat za úplnou.

Mimo archivní fond se nalézají archiválie OÚ Bezručice v archivním fondu OÚ Teplá EL NAD 5 (SOkA Karlovy Vary):

- inv. č. 116 pachtovní záležitosti kostela v obci Úterý z let 1858-1864;
- inv. č. 127 stavební úpravy kostela v Šipíně z let 1853-1867;
- inv. č. 149 školní záležitosti obce Zádub z let 1851-1868.

V dochovaných archiváliích je užíván především německý a ojediněle také český jazyk (v oběžnicích).

V archivním fondu se nalézají archiválie II. kategorie.

Kromě složky inv. č. 74, která je zčásti napadena plísní, je fyzický stav materiálu dobrý.

Při pořádacích pracích v archivním fondu OÚ Bezručice z něj nebyly vyřazeny žádné multiplikáty a písemnosti nearchivní povahy.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archiválie fondu OÚ Bezručice, přestože se dochovaly převážně torzovitě, hrají nezastupitelnou roli při studiu regionální historie. V mnoha případech mohou doplnit, eventuálně předčit archiválie uložené ve fondech archivů obcí pro bývalý soudní okres Bezručice a usnadnit tím práci možných badatelů. K badatelsky nejvděčnějším a nejvyužívanějším lze zařadit písemnosti skupin 1, 3 a 9. K nejatraktivnějším pro badatelskou veřejnost se jistě zařadí stavební plány uložené pod inv. č. 29-62. Upozornit lze konkrétně např. na plány soukromé kaple pro mlynáře v Potíně (inv. č. 52), skelné hutě knížete Löwensteina u Trhomného (inv. č. 58) či plány pily a stodoly mlýna čp. 123 (Toffelmühle) v Úterý (inv. č. 59). Bez zajímavosti nebudou ani plány jednotlivých domů, protože se jedná o jediný fond, v němž jsou plány z tohoto období dochovány.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond uspořádali a pomůcku sestavili Jan Edl a Miroslav Vetrák v srpnu – listopadu 2010 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 20. října 2011

Jan Edl, Miroslav Vetrák

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich, 1849

Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich, 1852

Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Österreich, 1853

Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Österreich, 1854

Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Österreich, 1855

Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Österreich, 1862

Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Österreich, 1867

Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Österreich, 1868

Zevrubný popis rozdělení království Českého ježto Nejvyššími rozhodnutími od 14. září a 26. listopadu 1853 a od 5. března 1854 schváleno a nařízením ministerií záležitostí vnitřních, práv a financí od 9. října 1854 v částce XC., č. 274 zákonníka říšského a v částce XLVII. č. 277, str. 655 zemského věstníka vládního oznámeno bylo; spolu přehled úřadů politických a soudních v tomtěž království Nejvyšš schválených., [1855]

II. Literatura

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

ROUBÍK, František. Ke vzniku správního rozdělení Čech z roku 1850. *Sborník archivu ministerstva vnitra*, 1938 svazek XI, s. 63-172.

ROUBÍK, František. Vývoj správního rozdělení Čech v letech 1850-1868. *Sborník archivu ministerstva vnitra*, 1939 svazek XII.

SOVADINA, Miloslav. *Správní vývoj okresu Česká Lípa od roku 1848 do roku 1990*. Česká Lípa : Státní okresní archiv, 1998.

ŠPIRITOVÁ, Alexandra. *Slovník představitelů státní správy v Čechách v letech 1850-1919*. Praha : Státní ústřední archiv, 1993.

Archivní pomůcky

Okresní úřad Teplá 1855-1924. Inventář Státního archivu v Kadani, 1958

MICHALČÍKOVÁ, Danuše – STRÁNSKÝ, Rudolf. Okresní úřad Teplá 1855-1935 (1947). Inventář Okresního archivu v Karlových Varech, 1980

Příloha č. 1 – Seznam použitých zkratk

čp.	číslo popisné
EL	evidenční list
EL JAF	evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evíd.	evidenční
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
NAD	národní archivní dědictví
OA	okresní archiv
OÚ	okresní úřad
ř. z.	Říšský zákoník
SOA	státní oblastní archiv
SOkA	státní okresní archiv
Vs	velkostatek

Příloha č. 2 – Jména a funkce zaměstnanců okresního úřadu v roce 1855 (inv. č. 1)

funkce	jméno
okresní přednosta	Josef Eduard Wanka
okresní adjunkt	Anton Ratzl
okresní soudní písař, aktuár	Anton Kreil
vedoucí pozemkové knihy	Karl Hanžowski
kancelista	Karl Kern
kancelista	Josef Albrecht
nižší úředník	Rudolf Frühauf
nižší úředník	Wendelin Zitterbart
úřední sluha	Johann Nentwich
pomocný sluha	Josef Kempf
pomocný sluha	Johann Kowařík

Příloha č. 3 – Seznam katastrálních obcí okresu Bezručice v letech 1855-1868

Název obce (současný)	Název obce (německý)	Počet obyvatel (1850)
Bedružice	Weseritz	1059
Bezemín	Wesamin	120
Blažim	Blaschin	185
Břetislav	Setzlaw	112
Budeč	Wutsch	68
Cebiv	Zebau	344
Čeliv	Tscheliev	89
Dlouhé Hradiště	Langen Radisch	201
Dolní Jamné	Unter Jamny	385
Dolní Polžice	Polschitz	225
Dolní Víska	Unter Dörfles	77
Domaslav	Böhmisch Domaschlag	284
Hanov	Honau	172
Horní Kozolupy	Ober Kozolup	326
Chudeč	Kutsch	149
Kejšovice	Geischowitz	161
Kohoutov	Kahudowa	67
Kokašice	Kokaschitz	303
Kořen	Kurschin	397
Krsov	Girschowa	144
Krsy	Girsch	326
Křelovice	Krzelowitz	309
Lestkov	Leskau	1026
Lomy	Lohm	174
Málkovice	Malkowitz	128
Mydlovary	Müllova	108
Něšov	Neschowa	86
Nová Ves	Neudorf	239
Očín	Utzin	112
Okrouhlé Hradiště	Scheiben Radisch	369
Olbramov	Wolfersdorf	320
Olešovice	Hangendorf	211
Ostrov u Bezručic	Wostrowa	143
Pakoslav	Pokeslaw	149
Pláň	Planes	188
Polínka	Polinken	283
Poloučany	Polutschen	150

Název obce (současný)	Název obce (německý)	Počet obyvatel (1850)
Potín	Pottin	87
Račín	Ratschin	-
Řešín	Rössin	145
Skupeč	Skupsch	204
Slavice	Mariafels	372
Stan	Gstom	160
Strahov	Strahof	166
Světec	Schwitz	182
Štipoklasy	Stipokl	88
Trhomné	Trahona	545
Úterý	Neumarkt	976
Vojtěšín	Woiteschin	46
Vrbice	Fürwitz	114
Vysoké Jamné	Hohen Jamny	280
Zádub	Saduba	198
Zhořec	Hurz	347
Žernovník	Schirnik	309

Příloha č. 4 – Srovnávací tabulka archiválií uložených ve fondu OÚ Bezručice

Inventář OÚ Teplá z roku 1958	Současný stav	Rozdíl
neuvedeno	1/6/63-253	navíc
3/1/1-22	nenalezeno	chybí
3/5/4-16	3/5/4-16	-
3/6/1-15	3/6/1-15	-
3/7/1-17	3/7/1-17	-
3/8/1-35	3/8/1-35	-
3/9/1-27	3/9/1-27	-
3/10/1-18	3/10/1-18	-
3/11/1-31	3/11/1-31	-
3/12/1-22	3/12/1-22	-
3/13/1-35	3/13/1-35	-
neuvedeno	4/1/5-35	navíc
4/2/6-97	4/2/1-97	4/2/1-5 navíc
4/5/1-51	4/5/1-51	-
4/6/2-3	4/6/2-3	-
neuvedeno	4/7/1-13	navíc
neuvedeno	4/8/1-13	navíc
4/9/1-35	4/9/1-35	-
4/10/1-40	4/10/1-40	-
neuvedeno	4/11/1-71	navíc
5/1/3-109	5/1/11	nesprávná identifikace dle původců (viz delimitace a přesun archiválií)
neuvedeno	6/5/87	navíc
6/26/1	6/26/1	-
7/7/1-30	7/7/1-30	-
7/8/1-34	7/8/1-34	-
neuvedeno	7/9/2-43	navíc
7/10/5-15	7/10/1-16	7/10/1-4,16 navíc
7/11/1-40	7/11/1-40	-
7/12/1-35	7/12/1-35	-
9/20/14-48	9/20/13-49	9/20/13,49 navíc
9/20/60-62	9/20/61-62	9/20/60 chybí
neuvedeno	9/21/1-28	navíc
9/22/1-26	9/22/1-26	-
9/22/26-67	9/22/40	zbytek chybí
9/24/1-2	9/24/1-2	-
9/25/1-28	9/25/1-28	-
9/26/5-16	9/26/1-16	-

Inventář OÚ Teplá z roku 1958	Současný stav	Rozdíl
9/27/7-12	nenalezeno	chybí
neuvedeno	9/28/23	navíc
10/1/43	10/1/43	-
neuvedeno	11/1/9-178	navíc
11/53/7	11/53/7	-
neuvedeno	12/1/29-233	navíc
12/4/18-115 (dva původci společně – Bezdrůžice, Teplá)	12/4/1-77	nelze určit
12/5/1-9	nenalezeno	chybí
12/7/1-36	12/7/1-36	-
neuvedeno	12/9/2-49	navíc
12/10/1-18	12/10/1-65	12/10/19-65 navíc
12/12/3-37 (dva původci společně – Bezdrůžice, Teplá)	12/12/1-10	nelze určit
13/1/163	13/1/136	žádný, přehozené pořadí čísel
13/35/14-16	13/35/14-16	-
13/38/75-80	13/38/73-80	13/38/73-74 navíc
neuvedeno	13/47/64-89	navíc

Příloha č. 5 – Plán spisové manipulace 1855-1868 (podle dochovaných archiválií s přihlédnutím k inventáři OÚ Teplá)

1. (I.) Dvorské a státní záležitosti

1/6 – zřizování a rušení úřadů, oběžníky, nařízení a normálie týkající se úředníků;
(vedeno abecedně).

3. (III.) Obecní záležitosti

3/1 – normálie, oběžníky, nařízení všeobecně;
3/5-13 – administrativní a hospodářské záležitosti jednotlivých obcí, zřizování obecních fondů; (vedeno abecedně).

4. (IV.) Státní občanství, domovské právo, manželské záležitosti

4/1 – domovské právo, domovské záležitosti všeobecně;
4/2 – vystěhovalectví, přistěhovalectví, vývoz a dovoz majetku;
4/5-11 – žádosti o uzavření sňatku;
(vedeno abecedně);

5. (V.) Náboženské záležitosti

5/1 – normálie, oběžníky a nařízení všeobecně;

6. (VI.) Vyučování a výchova

6/5 – státní reálné, hlavní, obecné a všeobecné školy;
6/26 – záležitosti škol jednotlivě;
(vedeno abecedně).

7. (VII.) Zdravotnictví

7/7-12 – zdravotnická jednání, zdravotnický personál a zařízení, pohřbívání, obchod léky a léčivy, minerální vody, lázně, násilná úmrtí a sebevraždy;
(vedeno abecedně).

9. (IX.) Stavební a požární bezpečnost

9/20-28 – soukromé stavby a stavební záležitosti, požáry, závady, stížnosti;
(vedeno abecedně).

10. (X.) Dobročinné ústavy, nadace

10/1 – normálie, oběžníky a nařízení;

11. (XI.) Zemědělství a průmysl

11/1 – zemědělské záležitosti;
11/53 – silnice, cesty, železnice, mosty, mýta;
(vedeno abecedně).

12. (XII.) Finance, říšské regály a reality

12/1 – finanční záležitosti, státní půjčky a obligace, dluhy, peníze, státní pokladny, účetní záležitosti, státní majetek;
12/4 – kolky a taxy;
12/5 – solní důchody;
12/7 – loterie;
12/9 – daňové záležitosti;

12/10 – berní úřady;
12/12 – domovní daň;

13. (XIII.) vojenské záležitosti

13/1 – vojenské úřady, zaměstnanci, pokladny, duchovní, výchovné a vzdělávací vojenské ústavy, vojenské asistence a stráže, normálie;

13/35, 38 – odvody, seznamy branců, repartice, dočasné zproštění brané povinnosti, superarbitrace, propuštění do aktivní zálohy, dovolenky, překládání mužstva a aktivních záloh všeobecně;

13/47 – zásobování, ubytování vojska, kasárna, jízdárny, transporty, pochody a přesuny armády, dislokace, polní ležení, cvičení ve zbraní;
(vedeno abecedně).

Inventární seznam

Spisový materiál

Spisy

1. Dvorské a státní záležitosti

1	1/6/63-253	Služební záležitosti, zákony, normy a nařízení; vedení úřední agendy; přehled obecních starostů v okrese; personální administrativa; cestovné a stravné pro jednotlivé úředníky	1855-1868	N 1
---	------------	---	-----------	-----

3. Obecní záležitosti

2	3/5/4-16	Obecní a volební záležitosti pro obec Stan	(1850) 1855-1864	N 1
3	3/6/1-15	Obecní a volební záležitosti pro obec Olešovice	(1850) 1855-1867	N 1
4	3/7/1-17	Obecní a volební záležitosti pro obec Hanov	(1850) 1855-1867	N 1
5	3/8/1-35	Obecní a volební záležitosti pro obec Zhořec	(1850) 1855-1867	N 1
6	3/9/1-27	Obecní a volební záležitosti pro obec Vysoké Jamné	(1850) 1855-1867	N 1
7	3/10/1-18	Obecní a volební záležitosti pro obec Dolní Jamné	(1850) 1855-1867	N 2
8	3/11/1-31	Obecní a volební záležitosti pro obec Horní Kozolupy	(1850) 1855-1867	N 2
9	3/12/1-22	Obecní a volební záležitosti pro obec Křelovice	1855-1867	N 2
10	3/13/1-35	Obecní a volební záležitosti pro obec Kořen	(1850) 1855-1867	N 2

4. Státní občanství, domovské právo, manželské záležitosti

11	4/1/5-39	Domovské právo a domovské záležitosti	(1853) 1857-1868	N 3
12	4/2/1-97	Vystěhování do USA a států Jižní Ameriky	(1854) 1856-1867	N 3
13	4/5/1-51	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem B)	1855-1868	N 3

Inv. č.	Signatura	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
14	4/6/2-3	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem C)	1863-1867	N 4
15	4/7/1-13	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem D)	1857-1867	N 4
16	4/8/1-13	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem E)	1855-1867	N 4
17	4/9/1-35	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem F)	1855-1868	N 4
18	4/10/1-40	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem G)	1855-1868	N 4
19	4/11/1-71	Žádosti o uzavření sňatku (příjmení začínající písmenem H)	(1854) 1855-1868	N 4

5. Náboženské záležitosti

20	5/1/11	Oběžníky týkající se církevních záležitostí	1856	N 5
----	--------	---	------	-----

6. Vyučování a výchova

21	6/5/87	Přehled o školách v okrese	1863	N 5
22	6/26/1	Opravy školních budov	1856	N 5

7. Zdravotnictví

23	7/7/1-30	Vyúčtování za pobyt osob v nemocničním zařízení (příjmení začínající písmenem F)	1855-1868	N 5
24	7/8/1-34	Vyúčtování za pobyt osob v nemocničním zařízení (příjmení začínající písmenem G); výskyt nemocí u dobytka	1857-1867	N 5
25	7/9/2-43	Vyúčtování za pobyt osob v nemocničním zařízení (příjmení začínající písmenem H); nevyjasněná úmrtí a sebevraždy; konkurzy na místa lékárníků	1855-1867	N 5
26	7/10/1-16	Vyúčtování za pobyt osob v nemocničním zařízení (příjmení začínající písmenem J); nevyjasněná	1855-1865	N 6

Inv. č.	Signatura	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
		úmrť a sebevraždy; veterinární nařízení a opatření		
27	7/11/1-40	Vyúčtování za pobyt osob v nemocničním zařízení (příjmení začínající písmenem K); nevyjasněná úmrť a sebevraždy; veterinární nařízení a opatření	1855-1868	N 6
28	7/12/1-35	Vyúčtování za pobyt osob v nemocničním zařízení (příjmení začínající písmenem L); výlohy a náklady na předpokládanou stavbu špitálu v Lestkově	1856-1868	N 6

9. Stavební a požární bezpečnost

29	9/20/23,29, 32,33, 47 9/24/2 9/25/21, 28 9/26/1	Stavby a stavební záležitosti Bezdržice (čp. 6, 14 /plán pece/, 26, 56 /plán stodoly/, 100, 121, a 4 složky bez čp. /plán domu W. Zeibiga, J. Schindlera/, barvírna u Bezdržic /Kunstfarbe/)	1855-1865	N 6
30	9/25/6 9/26/15	Stavby a stavební záležitosti Bezemín (obecní kovárna /včetně plánů/, 1 složka bez čp.)	(1845) 1855-1863	N 6
31		Stavby a stavební záležitosti Blažim (čp. 3 /plán stáje/, 9)	1857-1858	N 6
32		Stavby a stavební záležitosti Cebiv (plán obecní kovárny v čp. 13)	1860	N 6
33	9/20/37,46 9/25/17	Stavby a stavební záležitosti Čeliv (čp. 2 /plán krovu/, 7 /plán domu/, 1 složka bez čp.)	1857-1861	N 6
34	9/20/17, 34 9/25/24	Stavby a stavební záležitosti Dolní Jamné (čp. 7 /plán domu/, 41, 1 složka bez čp.)	1857-1859	N 6
35		Stavby a stavební záležitosti Dolní Polžice (osada Horní Polžice čp. 4)	1861	N 7
36	9/22/19	Stavby a stavební záležitosti Domaslav (osada Milkov čp. 1+2)	1858	N 6

Inv. č.	Signatura	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
37	9/20/16 9/25/2 9/28/23	Stavby a stavební záležitosti Horní Kozolupy (čp. 6 /plán stodoly/ 1 složka bez čp., 1 složka „Weltkerhäusln“ /plán domu/)	1855-1857	N 6
38	9/21/28	Stavby a stavební záležitosti Kejšovice (čp. 6 /plán domu/, místní část osady Ovčí Hora – čp. 17)	1863	N 6
39	9/25/26	Stavby a stavební záležitosti Kokašice (čp. 1, 1 složka bez čp. /plán domu T. Zebniga/)	1857-1863	N 6
40	9/20/31 9/22/15 9/25/18	Stavby a stavební záležitosti Krsov (čp. 9, 10, 1 složka bez čp.)	1856-1858	N 6
41	9/25/3	Stavby a stavební záležitosti Krsy (čp. 13 /plán stodoly/, 36 /plán stodoly/)	1855-1864	N 6
42	9/21/12 9/22/11,16 9/25/22	Stavby a stavební záležitosti Křelovice (čp. 5 /plán stáje/, 6 /plán domu/, 7 /plány domu/, 8 – 2 x /plány domů/, 17, 42 /plán stáje/, 1 složka bez čp.)	1856-1862	N 6
43	9/21/14 9/22/1, 23 9/24/1	Stavby a stavební záležitosti Lestkov (čp. 1, 29 / plán přístavby kovárny/, 51 /plán domu/,100 /plán domu/, 118, 144, 198, 3 složky bez čp.)	(1854) 1855-1863	N 7
44	9/21/10 9/25/16	Stavby a stavební záležitosti Lomy (čp. 17, 24 /plán stodoly/, 26)	1856-1857	N 7
45		Stavby a stavební záležitosti Mydlovary (čp. 17)	(1854) 1856-1857	N 7
46		Stavby a stavební záležitosti Nová Ves (čp. 17 /plán domu/)	1857	N 7
47	9/25/1 9/26/15	Stavby a stavební záležitosti Okrouhlé Hradiště (čp. 2 /plán domu/ 7 /plán stodoly/, 9 /plán domu/ 18 /plán domu/, 20 /plán domu/ 25 /plán domu/, 28 /plán domu/, 46, 1 složka bez čp. /plán domu pro J. Zieglera/, obecná škola, plán krmelce v panské oboře u Gutštejna)	(1854) 1855-1865	N 7

Inv. č.	Signatura	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
48	9/20/42	Stavby a stavební záležitosti Olbramov (čp. 12, 42 /plán stáje/)	1857-1861	N 7
49	9/21/3, 9, 15	Stavby a stavební záležitosti Ostrov u Bezdržic (čp. 2, 7 /plán stáje/, 20, škola – torzo)	1856-1863	N 7
50		Stavby a stavební záležitosti Pakoslav (čp. 1 /plán stáje/, 12 /plán domu/)	1858-1863	N 7
51	9/20/48	Stavby a stavební záležitosti Polínka (čp. 20)	1861-1862	N 7
52	9/20/19	Stavby a stavební záležitosti Potín (soukromá kaple pro mlynáře z „Altmühle“ čp. 6 /včetně 2 plánů/)	1857	N 7
53	9/20/14	Stavby a stavební záležitosti Skupeč (čp. 11 /plán stáje/, 1 složka bez čp.)	1856-1862	N 7
54	9/20/39 9/22/26	Stavby a stavební záležitosti Slavice (čp. 21+22, 1 složka bez čp.)	1860-1862	N 7
55	9/20/49 9/25/20 9/26/16	Stavby a stavební záležitosti Stan (čp. 14, 1 složka bez čp.) a osady Dolní Víška (čp. 5, 9) a Horní Víška (čp. 3)	1856-1865	N 7
56	9/21/5	Stavby a stavební záležitosti Světec (čp. 1)	1856-1857	N 7
57	9/21/1, 7 9/26/14	Stavby a stavební záležitosti Štipoklasy (čp. 1 – kovárna /plán domu/, 16, 1 složka bez čp. /plán domu pro J. Struika/ a osady Budeč (čp. 4 /plán ovčína/, 9, 1 složka bez čp.) a Vojtěšín (čp. 4)	(1851) 1856-1862	N 7
58	9/20/15, 61, 62 9/22/40	Stavby a stavební záležitosti Trhomné (čp. 10 /plán domu/, 13 – kovárna /plány domu/, 14, 22, skelná huť knížete Löwensteina /plán hutě/)	(1854) 1856-1864	N 7
59	9/20/38 9/21/4	Stavby a stavební záležitosti Úterý (čp. 67 /plán přístavby domu, 70 /plán stáje/, 123 – Toffelmühle /plány pily a stodoly/, 1 složka bez čp. /plán stodoly pro F. Wenzela/)	1856-1860	N 7

Inv. č.	Signatura	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
60	9/21/8	Stavby a stavební záležitosti Vysoké Jamné (čp. 11)	1856	N 7
61	9/20/30	Stavby a stavební záležitosti Zhořec (osada Kohoutov čp. 26)	1858	N 7
62	9/20/13, 21, 24, 25 9/26/5	Stavby a stavební záležitosti Žernovnick (čp. 14, 33, 1 složka bez čp., mlýn – Zuckermühle, dvůr knížete Löwensteina)	1856-1859	N 7
63	9/20/36	Sbírka na vyhořelé po požáru v Okrouhlém Hradišti	1859-1961	N 7

10. Dobročinné ústavy, nadace

64	10/1/43	Oběžník týkající se podpor a sbírek	1868 (1872)	N 7
----	---------	-------------------------------------	-------------	-----

11. Zemědělství a průmysl

65	11/1/9-178	Oběžníky a nařízení, výkazy o stavu alejí a stromořadí podél okresních cest, určení pozemkových katastrů	(1852) 1856-1858	N 8
66	11/53/7	Stavba okresních silnic (převážná část věnována stavbě okresní silnice Plzeň – Loket)	(1853) 1855-1861	N 8

12. Finance, říšské regály a reality

67	12/1/29-233	Oběžníky, daňové fondy, platby povinných dávek	1857-1868	N 9
68	12/4/1-77	Poplatky a kolky	1855-1867	N 9
69	12/7/1-36	Loterie	1856-1868	N 9
70	12/9/2-49	Daňové záležitosti všeobecně	1855-1868	N 10
71	12/10/1-65	Daňové záležitosti (jednotlivé případy)	1855-1868	N 10
72	12/12/1-10	Domovní daň	1855-1868	N 10

Inv. č.	Signatura	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
13. Vojské záležitosti				
73	13/1/136	Oběžníky, nařízení, postup v případě vyčíslení válečných škod způsobených nepřítelem, tabulky a přehledy válečných výdajů na ubytování a stravu vojska	1866-1867	N 11
74	13/35/14-16	Odvody	1857	N 11
75	13/38/73-80	Mužstvo na dovolené	1861-1864	N 11
76	13/47/64-89	Platba povinných dávek, rekvizice, ceny potravin	1860-1866	N 11

Název archivní pomůcky (archivního fondu):	Okresní úřad Bezručice
Značka archivního fondu:	OÚ Bezručice
Časový rozsah:	(1845) 1855-1868 (1872)
Počet evidenčních jednotek:	11 kartonů
Počet inventárních jednotek:	76
Rozsah bm:	1,32 bm
Stav ke dni:	20. října 2011
Archivní fond zpracovali:	Jan Edl, Miroslav Vetrák
Pomůcku sestavili:	Jan Edl, Miroslav Vetrák
Počet stran:	26
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl 20. 10. 2011 čj. SOAP/090-0479/2011